

Nieuwe commercieel manager Mark van Hoeke:

KANSEN VOOR CIRCULAIRE INDUSTRIE IN MOERDIJK

De Nederlandse industrie staat onder druk door hoge energieprijzen, netcongestie en onzekerheid rond vergunningen. Toch ziet Port of Moerdijk nog volop kansen voor groei van industriële activiteiten, vooral op het gebied van circulaire chemie, biobased industrie en kritieke grondstoffen. Sinds begin dit jaar werkt commercieel manager industrie Mark van Hoeke aan het versterken van die positie.

Tekst: Mels Dees

Mark van Hoeke

Volgens Van Hoeke ligt zijn opdracht duidelijk vast. “De industriepositie van Port of Moerdijk versterken, met focus op clusterversterkende activiteiten op het gebied van circulaire chemie, biobased industrie en kritieke grondstoffen.” Daarbij gaat het volgens hem niet alleen om ruimte voor bedrijven, maar ook om de beschikbaarheid van energie, vergunningen en logistieke infrastructuur. Netcongestie speelt daarbij nadrukkelijk mee. “Dat is hier ook een reële uitdaging”, zegt hij. Daarom onderzoekt Port of Moerdijk onder meer de mogelijkheden van smart energy hubs om bestaande energie-infrastructuur slimmer te benutten. Binnen het industriecluster spelen momenteel meerdere dossiers tegelijk. Van Hoeke noemt stikstof, energieprijzen en het ontbreken van een gelijk speelveld binnen Europa als belangrijke aandachtspunten. Volgens hem raakt dat direct aan de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie. Hij wijst erop dat het chemisch complex in Moerdijk onderdeel is van het grotere ARRA-cluster, waarin Antwerpen, Rotterdam en het Rijn-Ruhrgebied nauw met elkaar verbonden zijn. Van Hoeke: “Chemie staat aan de basis van verschillende waardeketens. Daarom is het cruciaal dat we in Europees verband de chemische industrie voldoende perspectief bieden om te moderniseren en te verduurzamen.” Port of Moerdijk is daarom onder andere ook aangesloten bij de Critical Chemical Alliance, een Europees samenwerkingsverband dat zich richt op het behoud van strategische chemische productiecapaciteit in Europa.

LIGGING EN INFRASTRUCTUUR

“Port of Moerdijk onderscheidt zich door zijn strategische ligging en de combinatie van industrie en logistiek.” Het haven- en industriegebied ligt aan het Hollands Diep en beschikt over verbindingen via water, weg en spoor naar het Europese achterland.

“Zonder de congestie die veel andere havengebieden kenmerkt”, aldus Van Hoeke. Daarnaast beschikken bedrijven via de ARRA-pijpleidinginfrastructuur over directe verbindingen voor aan- en afvoer van grondstoffen en producten.

“ONDERNEMERS BENADRUKKEN STEEFAST DE MEERWAARDE VAN EEN GEÏNTEGREERD CLUSTER”

Die combinatie blijkt aantrekkelijk voor bedrijven die zich willen vestigen of uitbreiden. “Ondernemers benadrukken steevast de meerwaarde van een geïntegreerd cluster.” Daarbij speelt vooral de uitwisseling van reststromen een rol. Wat voor het ene bedrijf afval is, kan voor een andere partij juist een waardevolle grondstof zijn.

Daarnaast speelt de logistieke keten een grote rol. Hoe organiseer je de transportbewegingen van grondstof naar afnemer zo efficiënt mogelijk? “Die combinatie van industriële

Foto: Martens Multimedia/Port of Moerdijk

samenwerking en logistieke infrastructuur maakt Moerdijk aantrekkelijk”, stelt Van Hoeke.

ENERGIE ALS DOORSLAGGEVENDE FACTOR

“Netcongestie en energieprijzen komen in vrijwel elk gesprek terug”, zegt Van Hoeke. Dat geldt volgens hem niet alleen voor nieuwe vestigingen, maar ook voor verduurzamingsprojecten en uitbreidingen van bestaande bedrijven.

“Wanneer voldoende, betaalbare energiecapaciteit ontbreekt, worden investeringen uitgesteld of verschoven naar andere landen buiten Nederland of Europa waar de randvoorwaarden gunstiger zijn”.

Toch ziet Van Hoeke kansen voor nieuwe industriële ontwikkelingen in Moerdijk, “zeker op het gebied van duurzame industrie.” Hij noemt circulaire chemie, biobased toepassingen en kritieke grondstoffen als belangrijke groeirichtingen. Daarbij kijkt Port of Moerdijk naar activiteiten die het bestaande cluster versterken. Europa is volgens Van Hoeke sterk afhankelijk van import van olie, gas en kritieke grondstoffen. “Willen we die afhankelijkheid verminderen, dan moeten we deze activiteiten hier circulair organiseren.”

Volgens Van Hoeke beschikt Moerdijk daarbij over een belangrijk voordeel: er is ruimte voor industriële activiteiten in hogere milieucategorieën. “Dat maakt ons gebied bij uitstek geschikt voor groene chemie en nieuwe economie.”

VERSCHILLENDE PROJECTEN

De verduurzaming van de industrie blijft volgens hem wel sterk afhankelijk van de kosten/batenanalyse. “De wil om te verduurzamen is er. Maar projecten moeten economisch haalbaar zijn.” Hoge energieprijzen, netcongestie en onzekerheid rond vergunningstrajecten maken bedrijven voorzichtig bij grote investeringen.

Internationale ondernemingen kijken daarbij scherp naar de businesscase. Wanneer investeringen in Nederland moeilijk rendabel te maken zijn, verschuiven projecten volgens Van Hoeke naar andere landen.

Binnen Moerdijk zelf lopen ondertussen verschillende verduurzamingsprojecten. Zo wil Perpetual Next biomethanol

“NETCONGESTIE EN ENERGIEPRIJZEN KOMEN IN VRIJWEL ELK GESPREK TERUG”

produceren uit houtachtige reststromen. Die biomethanol kan later dienen als grondstof voor chemische productie of als brandstof met een lagere CO₂-voetafdruk.

Attero werkt aan plannen voor een nascheidingsinstallatie en grootschalige CO₂-afvang. SNB onderzoekt via het Susphos-project hoe fosfaat uit slib kan worden teruggewonnen. Shell rondde onlangs het Skyline-project af, waarbij zestien oudere krakerfornuizen zijn vervangen door acht energiezuinigere exemplaren.

CIRCULAIRE GRONDSTOFFEN CENTRAAL

Volgens Van Hoeke wordt hergebruik van grondstoffen de komende jaren alleen maar belangrijker. “Willen we als continent

minder afhankelijk worden van de import van olie, gas en kritieke grondstoffen, dan moeten we waardeketens opbouwen op basis van alternatieve koolstofbronnen.”

Hij noemt onder meer recycling van batterijen, e-scrap en permanente magneten uit windturbines als voorbeelden

“DAT MAAKT ONS GEBIED BIJ UITSTEK GESCHIKT VOOR GROENE CHEMIE EN NIEUWE ECONOMIE”

van activiteiten die beter binnen Europa georganiseerd kunnen worden. “Port of Moerdijk heeft daarvoor een sterke uitgangspositie.”

Ook waterstof en alternatieve energiedragers spelen een rol. Port of Moerdijk werd recent lid van branchevereniging NLHydrogen. Daarnaast onderzoekt het havenbedrijf de mogelijkheden van methanol als alternatieve brandstof voor de scheepvaart en als chemische bouwsteen voor olefines. De commercieel manager ziet het belang van logistieke knooppunten daarbij verder toenemen. “Wie goed bereikbaar is en efficiënt kan opereren, heeft een structureel voordeel.”

SAMENWERKING BINNEN ARRRA-CLUSTER

Concurrentie met andere haven- en industriegebieden ziet Van Hoeke niet als het belangrijkste uitgangspunt. Rotterdam en Antwerpen beschouwt hij vooral als partners binnen hetzelfde industriële ecosysteem.

“Wij kijken naar bedrijven waarvan wij denken dat ze de juiste fit hebben voor ons cluster.” Wanneer bedrijven beter passen bij een ander cluster, zoals Rotterdam, Antwerpen of Chemelot, dan zal Port of Moerdijk helpen om die verbinding te leggen. “Hiervan profiteren wij uiteindelijk namelijk ook.”

Voor de toekomst van de Nederlandse industrie noemt Van Hoeke drie voorwaarden essentieel: voldoende betaalbare energie, voorspelbare wet- en regelgeving en een gelijk speelveld binnen Europa. Zonder die voorwaarden dreigt volgens hem verdere verschuiving van industriële investeringen naar het buitenland. Tegelijkertijd ziet hij juist in Nederland kansen voor nieuwe industriële waardeketens rond circulaire chemie, biobased industrie en kritieke grondstoffen. “Mits wet- en regelgeving de Nederlandse maakindustrie ook actief beschermt en vraagcreatie stimuleert.”

Dit artikel wordt aangeboden door Port of Moerdijk.